

videre den umyndiggjortes selverhverv samt friarv og gave, som den umyndiggjorte har fået til egen rådighed, jf. myndighedslovens § 39 og § 40. Disse midler råder den umyndiggjorte således selv over. Der er ikke i lovgivningen fastsat regler om tilsyn med den umyndiggjortes frie midler. Indtægterne fra sådanne midler er ikke omfattet af værgens regnskabspligt efter myndighedslovens § 25.

Det antages i praksis, at en begunstigelsesbestemmelse i en livs- eller ulykkesforsikring, hvorefter en forsikringssum, der tilfalder en begunstiget umyndig, ikke skal indleveres til en forvaltningsafdeling, men udbetales til den umyndiges væрге til bestyrelse, ikke kan sidestilles med en bestemmelse i et gavebrev eller i et testamente om, at henholdsvis gavemidler og friarv skal holdes uden for bestyrelse i en godkendt forvaltningsafdeling. Livs- eller ulykkesforsikringssummer antages således ikke at kunne holdes uden for bestyrelse i en godkendt forvaltningsafdeling. Retstilstanden er ikke endeligt afklaret ved domstolene.

Efter § 1 i anbringelses- og bestyrelsesloven må umyndiges midler kun anbringes som kontant indskud i et pengeinstitut eller i aktiver, der giver fuldt betryggende sikkerhed for midlernes bevaring. Justitsministeriet har i anbringelsesbekendtgørelsen fastsat detaljerede regler om, hvilke aktiver der kan godkendes som investeringsobjekter, se nærmere herom betænkningen side 291. Anbringelsesreglerne gælder såvel for forvaltningsafdelingerne som for værgerne.

Beløb under 5.000 kr. eller beløb, som må anses for nødvendige til dækning af den umyndiggjortes løbende udgifter, kan imidlertid foreligge kontant hos værgen.

Endvidere kan midler, der tilhører en umyndiggjort ved umyndiggørelsen, bevares i den form, de foreligger, ligesom midler, der tilfalder en umyndig ved arv, kan bevares i den form, hvori de udlægges på skiftet.

Anbringelsesreglerne er heller ikke til hinder for, at en umyndiggjort modtager gaver i form af andre aktiver end dem, der er nævnt i bekendtgørelsen.

Endvidere er friarv og gave undtaget fra reglerne om anbringelse i de tilfælde, hvor gavegiveren eller arveladeren har bestemt, at reglerne om bestyrelse i en forvaltningsafdeling og anbringelsesreglerne skal fraviges. Værgen bør i disse tilfælde sørge for en betryggende opbevaring af midlerne, og for sådanne aktiver skal der indsendes regnskab til statsamtet.

Endelig er aktiver, f.eks. løsøre, som er erhvervet efter tilladelse fra statsamtet i medfør af værgebekendtgørelsen, undtaget fra anbringelsesreglerne. Også for sådanne aktiver skal værgen aflægge regnskab til statsamtet.

Forbrug af den umyndiges formue kræver altid tilladelse fra statsamtet, jf. værgebekendtgørelsens § 24. Efter bestemmelsen, som gælder både for formuer, som værgen selv administrerer, og midlerne i forvaltningsafdelingerne, kan tilladelse til formue-

forbrug kun gives, hvis indtægterne ikke er tilstrækkelige til at dække den umyndiges fornødenheder og til at fyldestgøre dennes forpligtelser, eller hvis dennes velfærd i øvrigt kræver sådant. Praksis for tilladelser til formueforbrug er beskrevet i betænkningen side 306-308.

Kontrollen med de værgbestyrede midler sker ved, at værgen efter værgbekendtgørelsens § 25, stk. 4, aflægger regnskab til statsamtet for indtægter og formue. Dispositioner i strid med de forpligtelser, som påhviler værgen, kan eventuelt påføre værgen et erstatningsansvar.

8.2. Reglerne i lovforslaget

Udvalget har fundet, at en forenkling af det gældende regelsæt er tiltrængt. Af systematiske grunde foreslås, at en række af grundreglerne om formuens anbringelse og forvaltning, som i dag findes i lov om anbringelse og bestyrelse af umyndiges midler m.v., samles i værgemålsloven, ligesom visse bestemmelser, som i dag er bekendtgørelsesstof, foreslås medtaget i loven.

Det er udvalgets opfattelse, at reglerne om formueforvaltningen som udgangspunkt skal omfatte alle former for værgemål. Baggrunden herfor er, at formuereglerne snarere må opfattes som et væsentligt element i værgadministrationen og som en begrænsning i værgens råderum, end som en hindring af aktivitetsmulighederne for den, der er under værgemål. Udvalget foreslår imidlertid, at samværgemålene og værgemål for gifte personer, hvor værgen i forening med den anden ægtefælle bestyrer den del af fællesboet, der er omfattet af værgemålet, på samme måde som i dag skal holdes uden for reglerne om formuens forvaltning og anbringelse.

Det følger endvidere af forslaget, at bestemmelserne om formuens bestyrelse og anbringelse ikke gælder i tilfælde, hvor et § 5-værgemål kun angår personlige spørgsmål. Endvidere gælder reglerne i økonomiske værgemål kun for de aktiver, som er inddraget under værgemålet.

Justitsministeriet kan i det hele tilslutte sig udvalgets forslag, som gennemgås nærmere nedenfor i afsnit 8.2.1.-8.2.5., og lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.

8.2.1. Dispositioner ved værgemålets iværksættelse

Udvalget har ikke foreslået nogen ændring af den gældende retstilstand, hvorefter midler kan bevares i den form, hvori de foreligger ved iværksættelse af værgemål for voksne, men har fundet, at der i loven bør indsættes en udtrykkelig bestemmelse herom. Også den gældende regel i anbringelses- og bestyrelseslovens § 1, stk. 2, om, at arv, der tilfalder en person under værgemål, kan bevares i den form, hvori den udlægges på skiftet, foreslås videreført, se herom lovforslagets § 34.

Udvalget har endvidere foreslået, at der indføres en ordning med registrering af aktiver og passiver